

S T A N O V I S K O

HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU NA ZMENU Č. 1 PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA STARÁ ĽUBOVŇA NA ROK 2024

Štát, štátna správa aj samosprávy čelia výzvam. Vo väčšine oblastí verejného sektora naďalej dosahujeme najmä z pohľadu kvality a efektívnosti priemerné výsledky nielen voči vyspelým krajinám, ale aj voči susedom. Zlepšenie výsledkov pri verejných rozhodnutiach predstavuje najzásadnejšiu výzvu pre riadenie verejných financií a najväčší kvalitatívny posun územnej samosprávy.

Vypracovanie stanoviska o reálnosti a udržateľnosti rozpočtu verejnej správy patrí o.i. tiež medzi úlohy hlavného kontrolóra. Cieľom stanoviska je vyhodnotiť situáciu vo verejných financiách na horizonte nasledujúceho rozpočtového roka s presahom na ďalší rozpočtový rok, berúc do úvahy výsledky hospodárenia verejných financií a nastavenie dlhodobej politiky v roku 2024 (dôvodová správa k štátnemu rozpočtu, prognózy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, stanovisko Európskej komisie a Národnej banky Slovenska, Inštitút finančnej politiky), ktorú je vzhľadom na aktuálnu situáciu súvisiacu s vojnovým konfliktom na Ukrajine a trhové podmienky (neisté vyhliadky) neľahko prognózovať.

Včasný, spoľahlivý a efektívne napĺňanie kontrolného systému v samosprávnej jednotke môže plniť jej základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov územnej samosprávy.

Zriaďovateľ ako dobrý hospodár a v súlade so základnými zásadami účasti samosprávy v obchodných spoločnostiach čelí výzve v pravidelných intervaloch preverovať zákonnosť a efektívnosť svojich majetkových vkladov a zisťovať, či dochádza k plneniu zámerov s akými vstupovala samospráva od obchodnej spoločnosti pri jej založení. Predmetom kontroly by malo byť aj preverenie uplatňovania práv zriaďovateľa, majetkové a finančné vzťahy medzi zriaďovateľom a obchodnou spoločnosťou, vykonávanie analýzy hospodárenia obchodnej spoločnosti, vyhodnotenie miery efektívnosti a účinnosti vkladov majetku obcí do obchodnej spoločnosti.

Návrh programového rozpočtu zároveň posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými zdrojmi, a tým podporuje aj manažovanie rozpočtových výdavkov. Jeho prednosťou je skvalitňovanie informácií potrebných pre rozhodovanie o výdavkoch. Úspešné krajiny 21. storočia s najvyššou kvalitou života hľadajú najvyššiu hodnotu (úžitok) pre svojich občanov, teda najlepšie spôsoby získavania a vynakladania verejných zdrojov - efektívnu verejnú správu zameranú na dosahovanie výsledkov.

Rozpočet Mesta Stará Ľubovňa dosiahol k 31.3.2024 (I. Q (kvartál)) prebytok vo výške 705.530€, ktorý je výsledkom tempa plnenia bežných príjmov a bežných výdavkov, rastu kapitálových príjmov a poklesu kapitálových výdavkov, rastu finančných operácií v príjmovej časti a zmierneného poklesu vo výdavkovej časti.

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, **p r e d k l a d á m** na rokovanie mestského zastupiteľstva dňa 26.6.2024, **odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu na zmenu č. 1 Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa na rok 2024** (ďalej len „návrh zmeny rozpočtu“).

Programový rozpočet mesta je **základom finančného hospodárenia a zároveň** základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého mesto plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi. Rozpočet mesta vyjadruje samostatnosť hospodárenia, obsahuje zámery a ciele, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu mesta, napr. Rozvojový program mesta, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja a pod. Iba v prípade dostatočného finančného zabezpečenia môže mesto realizovať a plniť úlohy, môže pristupovať k záväzkom v dodávateľsko – obchodných vzťahoch alebo obdobných formách.

Pri spracovaní predkladaného stanoviska som **vychádzal z posúdenia predloženého návrhu** na zmenu rozpočtu mesta z troch hľadísk :

1. hľadisko zákonnej, metodologickej a formálnej správnosti rozpočtu,
2. vecné hľadisko.

METODICKÁ A FORMÁLNA SPRÁVNOSŤ ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je **spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi**, (v čase spracovania návrhu), ktoré predkladateľ uvádza vo svojom návrhu. Všeobecné záväzné nariadenia ani interné riadiace akty, ktoré by boli podkladom pre rozhodovanie či spracovanie dokumentu, predkladateľ neuvádza.

Vyvesením návrhu na zmenu rozpočtu mesta na úradnej tabuli mesta, dňa 28.5.2024, bola **splnená povinnosť** uložená v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia vyjadriť. V rovnakom termíne bol návrh na zmenu rozpočtu zverejnený aj na webovom sídle mesta. **Pripomienky a návrhy občanov v lehote na rokovanie predložené neboli.**

Návrh na zmenu rozpočtu **obsahuje predpísanú štruktúru** podľa ustanovení § 4, § 5, § 7 a § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení opatrení MF SR, ktoré sú záväznými norami pre zostavovanie rozpočtov územnej samosprávy. V súlade so znením opatrení sa **jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu, vrátane ich vecného vymedzenia a finančných operácií s aktívami a pasívami.**

Z hľadiska metodologickej a formálnej správnosti predložený návrh na zmenu rozpočtu mesta je **spracovaný do programov, podprogramov, čím zvyšuje informačnú hodnotu návrhu s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie.** Pri zostavovaní programových štruktúr postupoval predkladateľ podľa Metodického pokynu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 5238/2004-42 na usmernenie programového rozpočtovania v znení dodatku č. 1 a dodatku č. 2.

Zákon o štátnom rozpočte na rok 2024 bol v Národnej rade SR schválený 21. decembra 2023.

Predložený návrh zmeny rozpočtu mesta je **spracovaný na požadovanej odbornej, kvalitatívnej úrovni, v textovej a tabuľkovej podobe s uvedením číselných a štatistických hodnôt:**

- **schválený rozpočet na rok 2024 (4. stĺpec),**
- **navrhovaná zmena č. 1 (5. stĺpec),**
- **rozpočet po zmene (6. stĺpec),**

- skutočnosť plnenia čerpania rozpočtovej položky k 31.3.2024 (7. stápiec) ,
- percentuálne vyhodnotenie plnenia rozpočtu (skutočnosť plnenia k 31.3.2024/schválený rozpočet pred zmenou) (8. stápiec).

Návrh zmeny rozpočtu je doplnený o textovú časť zdôvodnenia potreby navrhovanej zmeny v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položky.

Návrh zmeny rozpočtu je spracovaný v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

Navrhovaná zmena rozpočtu je spracovaná formou čiastkovej zmeny príjmov a výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu, finančných operácií, spracované v tabuľkovej časti, stápiec č. 5 – zmena č. 1 a stápiec č. 6 – rozpočet po zmene s uvedením číselnej hodnoty (bez znamienka _ nárast pôvodne rozpočtovanej hodnoty, záporné znamienko _ zníženie pôvodnej hodnoty) len v tých častiach rozpočtu, ktorých sa predmetné zmeny rozpočtu dotýkajú. Výdavková časť rozpočtu je rozdelená na programy, pričom pri každom programe sú uvedené príjmy, ktoré tvoria zdroj krytia výdavkov tohto programu. Návrh zmeny rozpočtu obsahuje **predpokladaný** (v čase predkladania návrhu na zmenu) **objem podielu na daniach** v správe štátu podľa zák. č. 564/2004 Z.z. v platnom znení (výnos dane z príjmov FO).

VEC NÁ SPRÁVNOSŤ ROZPOČTU

Z vecného hľadiska návrh zmeny rozpočtu mesta obsahuje zmeny spočívajúce v časti bežných a kapitálových príjmov, bežných a kapitálových výdavkov, v oblasti príjmových a výdavkových finančných operácií v rámci 13-tich programov v členení :

- **programy bez zmeny** : v časti **BEŽNÉ VÝDAVKY A KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY** :
 Program 1: Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ _ bežné výdavky;
 Program 5: Bezpečnosť _ kapitálové výdavky;
 Program 6: Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti _ bežné výdavky;
 Program 10: Rozvoj bývania _ kapitálové výdavky;
- **programy so zmenou** : v časti **BEŽNÉ VÝDAVKY A KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY** :
 Program 2: Samosprávne činnosti MsÚ _ bežné výdavky a kapitálové výdavky;
 Program 3: Služby občanom _ bežné výdavky;
 Program 4: Interné služby _ bežné výdavky;
 Program 5: Bezpečnosť _ bežné výdavky;
 Program 8: Doprava a pozemné komunikácie _ bežné výdavky;
 Program 7: Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok _ bežné výdavky;
 Program 9: Životné prostredie _ bežné výdavky;
 Program 10: Rozvoj bývania _ bežné výdavky;
 Program 11: Šport a kultúra _ bežné výdavky a kapitálové výdavky;
 Program 12 : Školstvo _ bežné a kapitálové výdavky;
 Program 13 : Sociálne služby _ bežné a kapitálové výdavky;

Výdavková časť rozpočtu je rozdelená na:

- výdavky - programy č. 1 až č.13. V tejto časti rozpočtu sú uvedené bežné a kapitálové výdavky, spolu s rozpisom jednotlivých druhov príjmov ako zdrojov krytia výdavkov konkrétneho programu,
- kapitálové výdavky - kapitálová časť rozpočtu - osobitná časť, ktorá vykazuje kapitálové príjmy a kapitálové výdavky v sumári za všetky programy.

Štát totiž nemá vytvorený mechanizmus (informačný, štatistický) na to, aby vedel, aký objem finančných prostriedkov predstavujú náklady na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy. Absenciou pravidelnej indexácie dotácií na prenesený výkon štátnej správy, vzhľadom na infláciu a rast priemernej mzdy v národnom hospodárstve, stráca samospráva zdroje na zabezpečenie (minimálne) udržateľnosti prenesených kompetencií.

Dopad bezpečnostno-energetickej krízy má priame dôsledky (zvýšenie cien energií – ktoré sa dlhodobo plne nevrátia na predkrízové úrovne, aj potreba trvalo zvýšených výdavkov na obranu), ako aj nepriame (vývoj daní, úrokov a valorizácie v období vysokej inflácie).

Najväčšou záťažou pre verejné financie je pokles (štrukturálnych) daní na HDP (1,5% HDP), ktorý sa odhaduje hlavne zaostávaním výberu spotrebných daní.

Vo všeobecnosti platí, že vplyvom inflácie relatívny výnos týchto daní klesá dlhodobo, ak nie je kompenzovaný opakovanými legislatívnymi zvyšovaniami reálnych sadzieb.

Druhým najväčším zaťažením sú zvýšené splátky za dlh. Dochádza k tomu jednak cez zvyšovanie úrokových sadzieb, ako aj samotným zvyšovaním dlhu. To spôsobuje dodatočné zaťaženie verejných financií.

Tretou najväčšou príťažou sú samotné valorizačné výdavky na dôchodky (nad rámec samotných opatrení, ktoré tie dôchodky zvyšujú, ako je napr. rodičovský dôchodok). V týchto rokoch totiž dôchodcovská (spotrebiteľská) inflácia rastie výraznejšie ako celková inflácia v ekonomike.

Štvrtým faktorom sú priame dôsledky navýšenia výdavkov na armádu, tzn. strata mierovej dividendy. Odhad ráta s každoročnými výdavkami na úrovni 2% HDP, čo je náš záväzok voči NATO. Hlavným dôvodom zhoršovania deficitov v najbližších rokoch je pokračujúci vplyv dozvukov bezpečnostno-energetickej krízy.

Štát aj územná samospráva by mali vykonať **audit kompetencií samosprávy tak, aby bolo možné vyhodnotiť kvalitu vykonávaných kompetencií a či aktuálne nastavenie ich financovania zodpovedá ich kompetenciám.** Štát ani územná samospráva nevedú prehľad o tom, nakoľko sú náklady na jednotlivé služby v rámci preneseného výkonu štátnej správy kryté zo správnych poplatkov. Pri **nedostatočných finančných zdrojoch na zabezpečenie prenesenej kompetencie nie je možné očakávať ani zrýchlenie, ani skvalitnenie jednotlivých činností v rámci prenesenej pôsobnosti (napr. stavebné konania).**

Posudzovaný návrh zmeny rozpočtu mesta je výsledkom :

- **predpokladaného (zreálneného) vývoja príjmovej časti rozpočtu (hlavne v časti daňových príjmov t.z. príjmov zo štátneho rozpočtu v roku 2024,**
- **zapracovaných zmien programového rozpočtu mesta** prostredníctvom rozpočtových opatrení v oblasti bežných výdavkov v príslušnom rozpočtovom období a v rámci príslušného programového rozpočtu v jednotlivých položkách funkčnej a ekonomickej klasifikácie v rozsahu udeleného súhlasu na vykonávanie zmien rozpočtu mesta primátorom mesta,
- **výdavkov vyplývajúcich z hospodárenia mesta** v období od 01.01.2024 do 31.03.2024 (I.Q.).

Vývoj schváleného rozpočtu mesta na rok 2024 po navrhovanej zmene
v €

	Schválený rozpočet	Zmena č. 1	Rozpočet po zmene
Bežné príjmy	18 496 609	1 672 092	20 168 701
Bežné výdavky	18 174 750	1 951 994	20 126 744
Výsledok hospodárenia	321 859	-279 902	41 957
Kapitálové príjmy	27 563	680 702	708 265
Kapitálové výdavky	1 325 674	893 924	2 219 598
Výsledok hospodárenia	-1 298 111	-213 222	-1 511 333
Finančné operácie - príjmová časť	1 544 748	470 025	2 014 773
Finančné operácie - výdavková časť	568 496	-23 099	545 397
Výsledok hospodárenia	976 252	493 124	-1 469 376
Príjmy celkom	20 068 920	2 822 819	22 891 739
Výdavky celkom	20 068 920	2 822 819	22 891 739
Výsledok hospodárenia celkom	0	0	0

Na základe uvedeného prehľadu navrhovaných zmien je možné konštatovať, že bežný rozpočet je po 1. zmene ostáva aj naďalej ako prebytkový (41.957€), navrhuje sa zníženie prebytku o 279.902€, (r. 2023 754.756€, I. zmena r. 2022 714.631€, I. zmena r. 2021 679.685€, I. zmena r. 2020 595 786€, r. 2019 438.325€) oproti pôvodne schválenému rozpočtu. Dochádza k nárastu bežných príjmov o 1.672.092€ (I zmena r. 2023 2.399.992€, I. zmena r. 2022 768.735€, I. zmena r. 2021 574.074€, I. zmena r. 2020 66.659€, r.2019 911.486€) (E/D*100) 9,04% a bežných výdavkov o 1.951.994€ (r. 2023 1.997.487€, r. 2022 1.029.082€, r. 2021 440.086€, r. 2020 222.506€, r.2019 473.161€) (10,74%).

V kapitálovej časti dochádza k navýšeniu schodku (1.511.333€) o 213.222€ (r. 2023 1.379.969€, r. 2022 276.185€, r.2021 1.890.816€, r. 2020 4.475€) oproti schválenému rozpočtu, nárastu kapitálových príjmov o 680.702€ (r. 2023 2.543.782€, r. 2022 2.748.087€, r. 2021 681.795€, r.2020 1.735.316€) (2.469,62%) a kapitálových výdavkov o 893.924€ (r. 2023 3.923.751€, r. 2022 3.024.272€, r. 2021 2.572.611€, r.2020 1.739.791€) (67,43%)

V oblasti finančných operácií dochádza k navýšeniu prebytku (1.469.376€) o 493.124€ (r. 2023 977.464€, r.2022 536.532€, r.2021 1.756.828€, r.2020 160.322€) oproti schválenému rozpočtu, nárastu príjmov o 470.025€ (r. 2023 977.464€, rok 2022 o 536.532€, r. 2021 o 1.756.828€, r.2020 o 160.322€), poklesu výdavkov o 23.099€ (r. 2023 _ bez zmeny, r.2022 _ bez zmeny, r.2021 _ bez zmeny, r.2020 _ bez zmeny) , výsledok finančných operácií je prebytok vo výške 1.469.376€ (r. 2023 1.093.454€, r.2022 2.886.522€, r.2021 3.530.818€, r.2020 1.115.289€).

ZÁVER

Princíp rozpočtového hospodárenia znamená, že mesto je povinné vychádzať z rozpočtového výhľadu ako pomocného nástroja vo finančnom riadení, hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Zároveň platí, že všetky prijaté rozhodnutia a regulácie by mali byť pod ustavičným monitoringom nielen z finančného, ale aj procesného hľadiska (audit činností). **V priebehu rozpočtového roka musí sledovať vývoj svojho hospodárenia a v prípade potreby prijímať potrebné opatrenia, príp. reagovať na zníženie plnenia rozpočtu v oblasti príjmov viazaním rozpočtových výdavkov a pod.**

Návrh zmeny rozpočtu mesta je zostavený v súlade s platnou legislatívou, (v čase spracovávania návrhu), ktoré predkladateľ uvádza vo svojom návrhu. Všeobecné záväzné nariadenia a interné riadiace akty, ktoré by boli podkladom pre prípravu a predchádzajú spracovaniu rozpočtu, predkladateľ neuvádza. Z hľadiska metodickej a formálnej správnosti, predložený návrh na zmenu je spracovaný do programov, podprogramov, čím zvyšuje informačnú hodnotu. Návrh zmeny rozpočtu je spracovaný na požadovanej odbornej, kvalitatívnej úrovni, v textovej a tabuľkovej podobe s uvedením číselných a štatistických hodnôt plnenia čerpania rozpočtovej položky k 31.3.2024, doplnený o textovú časť zdôvodnenia zmeny v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch jednotlivéj položky.

V prípade schválenia navrhovanej zmeny rozpočtu bude výsledkom hospodárenia bežného rozpočtu prebytok príjmov nad výdavkami vo výške **41.957€**, výsledkom hospodárenia kapitálového rozpočtu bude schodok (prebytok výdavkov nad príjmami) vo výške **-1.511.333€**, výsledkom finančných operácií je prebytok (príjmov nad výdavkami) vo výške **1.469.376€**. **Predpokladaný schodok kapitálového rozpočtu je krytý prebytkom bežného rozpočtu vo výške 2,77% (r. 2023 40,87%, r. 2022 19,84%, r. 2021 16,14%) a vplyvom finančných operácií vo výške 97,23% (r. 2023 59,13%, r. 2022 80,16%, r. 2021 83,86%). Predložený návrh č. 1 zmeny Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa na rok 2023 je spracovaný ako vyrovnaný.**

Predložený návrh zmeny rozpočtu mesta obsahuje predovšetkým zmeny vyplývajúce z **predpokladaného (zreálneného) vývoja príjmovej časti rozpočtu, vykonaných zmien programového rozpočtu mesta** prostredníctvom rozpočtových opatrení, **zapracovaných požiadaviek z rokovaní mestského zastupiteľstva** a požiadaviek jednotlivých oddelení, organizácií a obchodných spoločností mesta, zabezpečenia chodu hospodárstva územnej samospráv a **výdavkov vyplývajúcich z hospodárenia mesta.**

Po oboznámení sa a posúdení návrhu zmeny rozpočtu mesta je možné **konštatovať, že navrhovaný rozpočet je zostavený v požadovanej kvalite a štruktúre, vychádza z reálnych prepočtov podľa platných právnych noriem. Zároveň je možné konštatovať, že Mesto Stará Ľubovňa v roku 2024 navrhuje celkový rozpočet príjmov a výdavkov vyšší oproti skutočnému čerpaniu rozpočtu príjmov a výdavkov roku 2023.**

Návrh programového rozpočtu je alokovaný do 13 programov. V číselnom vyjadrení predstavuje predpokladané použitie finančných prostriedkov. V jednotlivých programoch je premietnutá celá činnosť mesta vrátane zabezpečenia predpokladaných rozvojových programov mesta.

Z vyššie uvedených dôvodov a na základe možných výsledkov predkladaného návrhu rozpočtu mesta **o d p o r ú č a m uplatňovať osobnú zainteresovanosť valného zhromaždenia, vedúcich oddelení a konateľov obchodných spoločností ako správcov príjmovej a výdavkovej časti**

programov pri tvorbe, naplnení, správe a čerpaní programového rozpočtu mesta za účelom vytvárania dostatočných vlastných (nie dlhových) finančných zdrojov pre ďalšie zhodnocovanie majetku a rozvoja mesta.

Robiť dobré rozhodnutia vo verejnom záujme znamená dospieť s danými prostriedkami a v rámci existujúcich obmedzení k najlepšej možnosti, ktoré je realisticky k dispozícii. Veľkou výzvou je dosiahnuť úspory nielen pri koncentracii pozornosti a úsilia na najzásadnejšie priority, ale prehodnotiť finančné toky a verejné výdavky v rámci jednotlivých programov (reštrukturalizácia škôl a školských zariadení), ktoré budú v dlhšom časovom horizonte prinášať benefit, pridanú hodnotu v oblasti regenerácie vlastných a zverených technických, hmotných a nehmotných investícií.

Medzi najlepšie spôsoby získavania a vynakladania verejných zdrojov a súčasne regulácie správania sa ľudí patrí hľadanie najvyššej hodnoty, úžitku pre svojich občanov. Často používaná vecná argumentácia „v súlade so zákonom“ by mala nahradiť argumentáciu typu „najlepšia z možností“. To znamená výsledok orientovaný na kvalitu aj kvantitu zároveň, čo by malo byť samozrejmosťou. Spoločenská diskusia by mala byť sústredená na skutočnosť, či bol zvolený prístup s najväčším úžitkom a nie na pochybnosť v časti porušenia zákona.

Súčasne s navrhovanými krokmi odporúčam **dynamickejšie zavádzať do praxe opatrenia uvedené v materiály „Odborné stanovisko HK k návrhu Záverečného účtu a výročnej správy Mesta za rok 2023“ zo dňa 8.4.2024.**

DOSLOV

Cieľom poskytovaných dotácií je dosiahnuť vyššie spoločenské prínosy realokáciou zdrojov. Dotácie by mali podporovať „produkciu služieb“, ktoré by bez podpory štátu či samosprávy nevznikli (prípadne v menšom množstve), no sú pre spoločnosť prospešné. Hodnotenie vplyvov či účinnosti dotačných schém sa na Slovensku systematicky nevykonáva. Vo väčšine prípadov schémy nemajú jasne stanovené ciele, ktoré majú dosiahnuť a merateľné ukazovatele, na základe ktorých by sa účinnosť dala vyhodnotiť.

Regionálna samospráva ako nižšia úroveň verejnej správy je v prvej ak nie poprednej línii v reakcii na dôsledky prijímané v živote a praxi obyvateľov. Regionálne samosprávy boli a sú priamo zapojené do vykonávania krátkodobých ochranných opatrení, čiastočne aj nepriamych dlhodobých opatrení určených na „oživenie“ fungovania základných verejných služieb – od vzdelávania, zdravotnej a sociálnej starostlivosti až po hospodársky rozvoj a verejné financie.

Vzhlľadom na zámer Európskej komisie aj štátnych politik je potrebné sa v nasledujúcich rokoch pripraviť, ale najmä kvalitne projektovo, obsahovo i procesne na masívnu podporu investícií z Plánu obnovy a odolnosti a Programu Interreg V-A Poľsko-Slovensko (vzhlľadom na časovo predpokladateľnú refundáciu finančných prostriedkov), (aktualizácia PHSR, územný plán, dopravný generel, passport miestnych komunikácií a chodníkov, generel verejnej zelene, komunitný plán a plán sociálnych služieb, koncepcia rozvoja mesta v oblasti tepelnej energetiky, program odpadového hospodárstva mesta, koncepcia bytovej politiky, informatizácia a cestovný ruch).

V Starej Ľubovni, dňa 17.6.2024

Ing. Ján Šidlovský, hlavný kontrolór